

Høring av forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer

Kvinesdal kommune legger med dette forslag til ny vann- og avløpsforskrift ut på høring. Frist for innsending av uttalelser er satt til 5. November 2025.

Høringssvar kan sendes post@kvinesdal.kommune.no, Nesgata 11, 4480 Kvinesdal.

1 Bakgrunn

Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift. Fra 2012 er kommunens adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forurensningsforskriften* fra 2004 fastsetter de overordnede rammene for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving. Bakgrunnen for utarbeidelse av ny forskrift er at kommunen ønsker en ny forskrift som er bedre tilpasset dagens forhold.

Vann- og avløpsgebyrene i Kvinesdal kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har etter forurensningsforskriften ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Over- eller underskudd i det enkelte år skal henholdsvis avsettes til eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til abonnentene i form av lavere årsgebyrer i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil fremførbare underskudd dekkes inn over årsgebyret i løpet av en femårsperiode. Vann- og avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.

2 Oppsummering

Forskriften åpner for at kommunen kan dele abonnentene inn i adskilte gebyrområder, og vedta ulike gebyrer for de forskjellige områdene. Bestemmelsene i forskriften gjelder for hver av gebyrsonene, men gebyret i en sone skal bare dekke kostnaden i sin sone. Slik som tidligere i Kvinesdal, vil dette bli benyttet for Knaben. Gebyrsimuleringen for Kvinesdal for øvrig og Knaben er i henholdsvis kapittel 4 og 5.

I forslaget til den nye forskriften er tilknytningsgebyret konstruert slik at det betales et fast beløp per eiendom. En fast sats oppleves å være mer rettferdig for abonnentene enn en sats som for eksempel er avhengig av størrelse på bygningen. Dette begrunnes med at kommunens kostnader er hovedsakelig knyttet til administrativ registrering av ny abonnent.

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår å videreføre et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast og variabel del. Det er foreslått at boligeiendommer skal betale et fastgebyr per boenhet, mens næringseiendommer skal betale fastgebyr etter fastsatte kategorier basert på vannforsyningskapasitet. Bakgrunnen for inndelingen i kategorier er at kommunen må ta hensyn til at kommunens infrastrukturkostnader knyttet til vann og avløp er forholdsmessig høyere for storforbrukende abonnenter enn for en boligeiendom.

Den variable delen av gebyret fastsettes som hovedregel etter målt forbruk, men for abonnenter som ikke har vannmåler må kommunen stipulere forbruket. Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift at forbruket beregnes ut fra eiendommens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. I forslag til ny forskrift foreslås det en omregningsfaktor på 1,2 m³ per m² bruksareal.

Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2025 ved ny og gjeldende VA-forskrift. Grønn bakgrunn i tabellen nedenfor betyr at abonnenten vil betale mindre etter ny forskrift enn i dag, mens rød bakgrunn betyr at abonnenten vil betale mer etter ny forskrift. Disse fargekodene er brukt gjennomgående utover i notatet. Det er tatt utgangspunkt i fire ulike nivåer for målt forbruk; 35, 170, 1.250 og 10.000 m³. Gebyrene inkluderer en merverdiavgift på 25%, da reduksjonen i merverdiavgift ikke var vedtatt ved utarbeidelse av budsjett.

Kvinesdal uten Knaben - Årsgebyr vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig	35	3 350	3 311
Enebolig	170	7 176	6 975
Kontorbygg	1 250	37 780	41 008
Produksjonsbedrift	10 000	285 734	299 732

Tabell 1 - Simulerte vanngbyrer ved ny og gammel forskrift i Kvinesdal uten Knaben

Kvinesdal uten Knaben - Årsgebyr avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig	35	3 961	3 903
Enebolig	170	9 442	9 129
Kontorbygg	1 250	53 290	56 032
Produksjonsbedrift	10 000	408 540	417 676

Tabell 2 - Simulerte avløpsgebyrer ved ny og gammel forskrift i Kvinesdal uten knaben

Knaben - Årsgebyr vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig	60	2 530	1 992
Større fritidsbolig	120	2 530	3 546
Skolebygg	1 100	26 086	48 790

Tabell 3 - Simulerte vanngebyrer ved ny og gammel forskrift i Knaben

Knaben - Årsgebyr avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig	60	4 911	4 274
Større fritidsbolig	120	4 911	6 627
Skolebygg	1 100	39 270	77 659

Tabell 4 - Simulerte avløpsgebyrer ved ny og gammel forskrift i Knaben

Forutsetninger: Det hefter en viss usikkerhet til beregningene ovenfor da kvaliteten på innsamlede data har vært varierende. Gebyrestimatene for ny forskrift kan derfor ha et slingsringsmonn på rundt 10 %. Kommunens selvkostresultat i 2025 og planlagt aktivitetsnivå vil også påvirke gebyrene for 2026.

3 Forslag til ny forskrift for vann og avløp

I dette kapittelet skisseres hovedtrekkene og spesielle forhold i forslaget til ny forskrift for vann og avløp.

3.1 Tilknytningsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vann- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for rørleggerkostnaden. Kommunen har således ikke direkte kostnader knyttet til tilknytningen. Kommunens kostnader er hovedsakelig knyttet til administrativ registrering av ny abonnent.

I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret foreslått krevd ved hendelsene beskrevet i forskriftens § 2.1 første ledd bokstav a til c. En fast sats antas å oppleves som mer rettferdig for abonnentene enn en sats som er avhengig av for eksempel bygningsstørrelse.

Tilknytningsgebyret vil utgjøre en fast sum per eiendom. Det er ikke planlagt å belaste tilknytningsgebyr ved til- eller påbygging av eksisterende eiendommer.

Samlede inntekter fra tilknytningsgebyr avhenger av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere fra år til år. Dersom gebyrsatsen er høy vil mange tilknytninger medføre at tilknytningsgebyrinntektene utgjør en betydelig andel av årets totale gebyrinntekter. Dette vil kunne påvirke muligheten til å holde årsgebyret stabilt, siden årsgebyret må reduseres ved overskudd på selvkostkalkylen. Et lavt nivå på tilknytningsgebyret er i tråd med anbefalingen fra Norsk Vann.

Dersom kommunen overtar privat vann- og/eller avløpsanlegg kan kommunen fastsette særskilt sats i det enkelte tilfellet.

Gebyrsatsen fastsettes årlig av kommunestyret og vil fremkomme av gebyrregulativet.

3.2 Todelt årsgebyr

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast del og en variabel del (tilsvarende alternativ 2 i figur 1). Valget av en todelt gebyrmodell begrunnes i at dette bedre vil fange opp tjenestenes kostnadssammensetning, samt at det gir anledning til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Samlede abonnementsgebyrinntekter skal fortrinnsvis dekke gebyrtjenestens forventede faste kostnader.

3.3 Abonnementsgebyr (Fastledd)

I forslaget til ny forskrift foreslås det at boligeiendom og fritidsbolig skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet. Det begrunnes med at boligeiendom og fritidsbolig utnytter infrastrukturen likt uavhengig av bruksareal.

Nærings- og kombinasjonseiendom skal betale abonnementsgebyr etter fastsatte kategorier i gebyrregulativet. Bakgrunnen for inndelingen i kategorier er at kommunen må ta hensyn til at kommunens infrastrukturkostnader knyttet til vann og avløp er forholdsmessig høyere for storforbrukende abonnenter enn for en boligeiendom.

Næringsabonnenter i ny forskrift vil bli inndelt i seks ulike kategorier som gir fra ett til femti abonnementsgebyrer. Tabell 5 viser en oversikt over antall fastledd (abonnementsgebyr) basert på vannforsyningskapasitet. Dette gjelder for nærings- og kombinasjonseiendommer. Med kombinasjonseiendom menes eiendom hvor det både er næringsbygninger og bygninger for bolig.

Næringskategorier	Antall fastledd	m ³ lav	m ³ høy	Abonnenter vann	Abonnenter avløp
Kategori 1	1	0	1 000	332	258
Kategori 2	3	1 000	3 000	11	9
Kategori 3	6	3 000	6 000	2	1
Kategori 4	12	6 000	20 000	2	1
Kategori 5	24	20 000	50 000	1	1
Kategori 6	50	50 000	150 000	0	0

Tabell 5 - Oversikt over næringskategorier, antall fastledd og antall abonnenter i hver kategori.

Den enkelte eiendom skal betale et gitt antall abonnementsgebyr etter denne tabellen basert på eiendommens høyeste vannforbruk i årene 2022-2024. Dette er en god og tilgjengelig approksimasjon på forsyningskapasitet til den enkelte eiendom og dermed også på kommunens infrastrukturkostnader per storforbrukende næringseiendom. Andre mål på vannforsyningskapasitet, som ledningsdimensjon, kan være mindre tilgjengelig for kommunen, og gir nødvendigvis ikke et godt bilde på hvor mye kapasitet som trengs for den enkelte eiendommen. Praksisen er i bruk i flere kommuner.

Uten en slik vekting ville hver næringsabonnent bare betalt ett abonnementsgebyr uavhengig av eiendommens relative andel av kommunens produksjons-/håndteringskapasitet. Dette ville resultert i en uheldig skjevdeling av kapitalkostnadene mellom bolig- og næringseiendommer. Antall fastledd følger en avtakende funksjon gitt vannforbruk.

3.3.1 Endring av tilordnet kategori for abonnementsgebyr

Det er ikke lagt opp til at tilordnet kategori for den enkelte eiendom skal kunne endres på basis av en reduksjon i vannforbruket. Det er flere årsaker til dette:

- Fastleddet skal dekke kommunens kostnader knyttet til den teoretiske leveringskapasiteten til hver abonnent.
- Kommunens infrastruktur avskrives lineært over 40 år slik at de faste kostnadene er relativt stabile over tid og er upåvirket av endringer i den enkelte abonnents varierende vannforbruk.
- Siden kommunens kostnader innenfor vann og avløp i sin helhet skal dekkes av abonnentene medfører endringer av kategoritilhørighet en kostnadsforskyvning fra en gruppe abonnenter til en annen.
- Dersom en abonnent gis anledning til å «søke» om tilordning til en annen kategori vil dette kunne få en uheldig smitteeffekt samtidig som det kan føre til en uønsket «etterspørsel» etter politisk (sær-)behandling.
- Stadig endring av kategoritilhørighet for et stort antall næringsabonnenter kan påføre kommunen kostnader med å oppdatere fakturasystemet.

Arbeidsgruppen anbefaler å revidere kategoritilhørighet ved jevne mellomrom, f.eks. hvert femte år. Vi anbefaler da å se på forbruksdata fra årene 2024 og frem til sist avleste målerstand for den enkelte eiendom. Det høyeste vannforbruket i perioden bør legges til grunn for kategoritilhørighet.

Enkelte næringseiendommer har ikke vannmåler og betaler følgelig abonnementsgebyr etter areal. Dersom slike eiendommer utstyres med vannmåler bør kommunen endre tilordnet kategori etter to til tre år med måleravlesninger.

Samlet inntekt fra abonnementsgebyr skal dekke kommunens kapitalkostnader, dvs. kostnader knyttet til kommunens infrastruktur. En abonnent kan redusere årsgebyr for vann og avløp ved å senke vannforbruket.

3.4 Variabelt gebyr

Regelverket gir begrensede muligheter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefales å operere med samme gebyr per m³ for alle abonnentgrupper.

Gebyret fastsettes som hovedregel etter målt forbruk for øvrige eiendommer og unntaksvis etter stipulert forbruk der vannmåler ikke er installert.

Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift at forbruket beregnes ut fra eiendommens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. Forholdstallet fremgår av gebyrregulativet. Dette er tilsvarende som i gjeldende forskrift.

Gebyr for midlertidig tilknytning er innarbeidet i bestemmelsen om gebyr etter målt forbruk (variabel del av årsgebyret). Imidlertid kan kravet om vannmåler fravikes dersom vannforbruket kan fastsettes på andre måter. I tilfeller der det ikke er mulig å installere vannmåler kan kommunen fastsette et stipulert forbruk.

3.5 Omregningsfaktor for stipulert forbruk

Regelverket understreker at det stipulerte forbruket skal i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk. Ifølge Norsk Vann (2011) bør omregningsfaktoren for stipulert årlig forbruk ligge mellom 1,1–1,3 m³ per m² bruksareal. I forslag til ny forskrift foreslås det en omregningsfaktor på 1,2 m³ per m² bruksareal. Forholdstallet fastsettes i gebyrregulativet.

3.6 Særskilt om vannmåler mv.

Gjeldende forskrifter tar utgangspunkt i at vannmålere eies av kommunen. I forslag til ny forskrift videreføres dette.

I forslag til ny forskrift åpnes det for at kommunen kan fastsette årsgebyret skjønnsmessig etter purring dersom abonnenten unnlater å foreta avlesning. Kommunen kan selv foreta avlesning uten ytterligere varsel til abonnenten, og kreve særskilt gebyr for dette (oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler). Oppmøtegebyret fastsettes årlig i gebyrregulativet og satsen er basert på kostnadsdekning.

4 Gebyrsimulering Kvinesdal uten Knaben

Den nye VA-forskriften danner grunnlaget for et nytt gebyrregulativ. Regulativet vedtas årlig av kommunestyret og følgende gebyrsimuleringer er kun en eksempelvis oppstilling. Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2025 for Kvinesdal uten Knaben ved ny og gjeldende VA-forskrift. Alle priser inkluderer 25% mva.

4.1 Abonnements- og forbruksgebyr ved ny forskrift

Tabell 6 og tabell 7 nedenfor viser abonnements- og forbruksgebyr for vann og avløp for ny og gjeldende VA-forskrift. Det er lagt til grunn at abonnementsgebyret skal dekke 100 % av kapitalkostnadene for vann og avløp. Boligeiendom, herunder fritidsbolig, skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet, mens nærings- og kombinasjonseiendommer skal betale abonnementsgebyrer etter vektete kategorier, som igjen er basert på vannforsyningskapasitet (historisk vannforbruk).

Vann 2025 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/boenhet	2 359	2 361
Forbruksgebyr	kr/m ³	28,34	27,14

Tabell 6 - Vann - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldende VA-forskrift i Kvinesdal uten Knaben.

Avløp 2025 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/enhet	2 540	2 548
Forbruksgebyr	kr/m ³	40,60	38,71

Tabell 7 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldende VA-forskrift i Kvinesdal uten Knaben.

4.2 Årsgebyr bolig uten vannmåler

Få av de private vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter stipulert forbruk. Tabell 8, tabell 9 og Tabell 10 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for bolig- og fritidseiendommer med fire størrelser for stipulert forbruk; 60, 120, 180 og 240 m². Gjeldende praksis i kommunen har vært å stipulere boligeiendom til 150 m³ utenom fritidsbolig som har blitt stipulert til 60 m³. I ny forskrift benyttes omregningsfaktor på 1,2 kubikkmeter per kvadratmeter som er halvert for fritidsbolig.

Stipulert - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	60	4 059	3 338
Tomannsbolig (1 boenhet)	120	6 609	6 269
Enebolig (1 boenhet)	180	6 609	8 223
Enebolig m/hybel (1 boenheter)	240	6 609	10 177

Tabell 8 - Simulerte vanngbyrer for ulike boligeiendommer uten vannmåler i Kvinesdal uten Knaben

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	60	4 976	3 942
Tomannsbolig (1 boenhet)	120	8 630	8 122
Enebolig (1 boenhet)	180	8 630	10 909
Enebolig m/hybel (1 boenheter)	240	8 630	13 696

Tabell 9 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer uten vannmåler i Kvinesdal uten Knaben.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	60	9 035	7 280
Tomannsbolig (1 boenhet)	120	15 239	14 391
Enebolig (1 boenhet)	180	15 239	19 133
Enebolig m/hybel (1 boenheter)	240	15 239	23 874

Tabell 10 - Totalt årsgebyr ved stipulert forbruk for vann og avløp i Kvinesdal uten Knaben

4.3 Årsgebyr bolig med vannmåler

De fleste av de private vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter målt forbruk. Tabell 11, tabell 12 og Tabell 13 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for bolig- og fritidseiendommer med fire ulike størrelser for målt forbruk; 35, 140, 170, 220 m³.

Målt - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	35	3 350	3 311
Tomannsbolig (1 boenhet)	140	6 326	6 161
Enebolig (1 boenhet)	170	7 176	6 975
Enebolig m/hybel (1 boenheter)	220	8 593	8 332

Tabell 11 - Simulerte vanngebyrer for ulike boligeiendommer med vannmåler i Kvinesdal uten Knaben.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	35	3 961	3 903
Tomannsbolig (1 boenhet)	140	8 224	7 967
Enebolig (1 boenhet)	170	9 442	9 129
Enebolig m/hybel (1 boenheter)	220	11 472	11 064

Tabell 12 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer med vannmåler i Kvinesdal uten Knaben.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	35	7 311	7 214
Tomannsbolig (1 boenhet)	140	14 550	14 128
Enebolig (1 boenhet)	170	16 618	16 104
Enebolig m/hybel (1 boenheter)	220	20 065	19 396

Tabell 13 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vann og avløp i Kvinesdal uten Knaben

4.4 Årsgebyr næring

Tabell 14, tabell 15 og Tabell 16 nedenfor viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for næringseiendommer. Det er tatt utgangspunkt i seks tenkte bedrifter for målt forbruk.

Næring - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk	150	6 609	6 432
Større butikk	500	16 527	15 931
Kontorbygg	1 250	37 780	41 008
Idrettsanlegg	1 500	44 865	47 793
Hotell	2 500	73 202	82 016
Produksjonsbedrift	10 000	285 734	299 732

Tabell 14 - Simulerte vanngebyrer for ulike næringseiendommer i Kvinesdal uten Knaben

Næring - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk	150	8 630	8 355
Større butikk	500	22 840	21 903
Kontorbygg	1 250	53 290	56 032
Idrettsanlegg	1 500	63 440	65 709
Hotell	2 500	104 040	112 063
Produksjonsbedrift	10 000	408 540	417 676

Tabell 15 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike næringseiendommer i Kvinesdal uten Knaben

Næring - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk	150	15 239	14 787
Større butikk	500	39 367	37 834
Kontorbygg	1 250	91 070	97 040
Idrettsanlegg	1 500	108 305	113 502
Hotell	2 500	177 242	194 079
Produksjonsbedrift	10 000	694 273	717 408

Tabell 16 - Samlet årsgebyr næring for vann og avløp i Kvinesdal uten Knaben

5 Gebyrsimulering Knaben

Den nye VA-forskriften danner grunnlaget for et nytt gebyrregulativ. Regulativet vedtas årlig av kommunestyret og følgende gebyrsimuleringer er kun en eksempelvis oppstilling. Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2025 for gebyrområdet Knaben ved ny og gjeldende VA-forskrift. Alle priser inkluderer 25% mva.

5.1 Abonnements- og forbruksgebyr ved ny forskrift

Tabell 17 og Tabell 18 nedenfor viser abonnements- og forbruksgebyr for vann og avløp for ny og gjeldende VA-forskrift. Det er lagt til grunn at abonnementsgebyret skal dekke 100 % av kapitalkostnadene for vann og avløp. Boligeiendom, herunder fritidsbolig, skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet, mens nærings- og kombinasjonseiendommer skal betale abonnementsgebyrer etter vektete kategorier, som igjen er basert på vannforsyningskapasitet (historisk vannforbruk).

Vann 2025 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/boenhet	1 171	438
Forbruksgebyr	kr/m ³	22,65	43,16

Tabell 17 - Vann - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldende VA-forskrift i Knaben.

Avløp 2025 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/enhet	2 929	1 921
Forbruksgebyr	kr/m ³	33,04	65,36

Tabell 18 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldende VA-forskrift i Knaben.

5.2 Årsgebyr bolig uten vannmåler

Få av de private vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter stipulert forbruk. Tabell 19, Tabell 20 og Tabell 21 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift i Knaben for fritidsboliger med to størrelser for stipulert forbruk; 60 og 120 m². Gjeldende praksis i kommunen har vært å stipulere boligeiendom til 150 m³ utenom fritidsbolig som har blitt stipulert til 60 m³. I ny forskrift benyttes omregningsfaktor på 1,2 kubikkmeter per kvadratmeter som er halvert for fritidsbolig.

Stipulert - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	60	2 530	1 992
Større fritidsbolig (1 boenhet)	120	2 530	3 546

Tabell 19 - Simulerte vanngebyrer for ulike boligeiendommer uten vannmåler i Knaben.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	60	4 911	4 274
Større fritidsbolig (1 boenhet)	120	4 911	6 627

Tabell 20 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer uten vannmåler i Knaben.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	60	7 441	6 266
Større fritidsbolig (1 boenhet)	120	7 441	10 172

Tabell 21 - Totalt årsgebyr ved stipulert forbruk for vann og avløp i Knaben

5.3 Årsgebyr bolig med vannmåler

De fleste av de private vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter målt forbruk. Tabell 22, Tabell 23 og Tabell 24 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for boligeiendommer i Knaben med to ulike størrelser for målt forbruk; 20 og 50 m³.

Målt - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	20	1 624	1 301
Større fritidsbolig (1 boenhet)	50	2 304	2 596

Tabell 22 - Simulerte vanngebyrer for ulike boligeiendommer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	20	3 590	3 228
Større fritidsbolig (1 boenhet)	50	4 581	5 189

Tabell 23 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Fritidsbolig (1 boenhet)	20	5 214	4 529
Større fritidsbolig (1 boenhet)	50	6 884	7 785

Tabell 24 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vann og avløp

5.4 Årsgebyr næring

Tabell 25, Tabell 26 og Tabell 27 nedenfor viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for næringseiendommer. Det er tatt utgangspunkt i tre tenkte bedrifter for målt forbruk.

Næring - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk	150	4 569	6 912
Større butikk	500	12 496	22 018
Skolebygg	1 100	26 086	48 790

Tabell 25 - Simulerte vanngebyrer for ulike næringseiendommer

Næring - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk	150	7 884	11 725
Større butikk	500	19 448	34 601
Skolebygg	1 100	39 270	77 659

Tabell 26 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike næringseiendommer

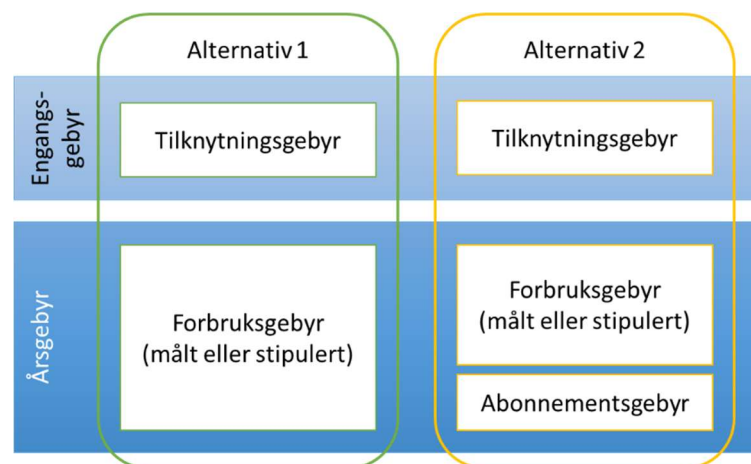
Næring - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk	150	12 453	18 637
Større butikk	500	31 944	56 619
Skolebygg	1 100	65 356	126 449

Tabell 27 - Samlet årsgebyr næring for vann og avløp

6 Nærmere om sentrale regler

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, samt tilhørende forskrift, sier at kommunene kan dekke inn inntil 100 % av sine kostnader til vannforsyning og avløpshåndtering gjennom gebyrer. Videre sier lovens tilhørende forskrift at gebyrene skal bestå av engangsgebyr for tilknytning og årlige gebyrer. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

De årlige gebyrene skal enten beregnes på grunnlag av vannforbruk alene, eller en todelt gebyrordning med en fast og en variabel del. Figur 1 skisserer de to alternativene.

Figur 1 - Vann- og avløpsgebyrer

6.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr. Det skal ikke kreves nytt gebyr ved ominnredning eller bruksendring. Kommunen har anledning til å vedta i lokal forskrift at det skal kreves et tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan da bestemme at tilleggsgebyret bare skal betales når utvidelsen utgjør et visst minsteareal.

6.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forskriften med kommentarer er det ikke spesifisert hvilke kostnader som skal dekkes inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke en forholdsmessig del av kommunens samlede kostnader med vannforsyning og avløp. Gebyret skal beregnes for den enkelte faste eiendom eller for den enkelte boenhet på eiendommen.

6.1.2 Anledning til å kreve inn gebyret

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntreffer etter *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg* § 3. Kommunen bestemmer når gebyrene forfaller til betaling. Det kan ikke stilles krav om betaling av tilknytningsgebyr før utstedelse av byggetillatelse.

6.2 Årsgebyr

6.2.1 Beregningsmåte

Årsgebyr kan beregnes på to forskjellige måter. Gebyret kan beregnes utelukkende på bakgrunn av vannforbruk, eller kommunen kan velge en todelt gebyrordning hvor årsgebyret består av en fast og en variabel del hvor den variable delen beregnes ut fra vannforbruk. Vannforbruket kan enten være målt eller stipulert ut fra bebyggelsens størrelse. Det er ikke tillatt å fastsette minimumsgebyrer. Dersom årsgebyret beregnes ut fra stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk.

Hvis vannforbruket stipuleres, skal for boligeiendommer bebyggelsens areal legges til grunn, da dette antas å gi best uttrykk for vannforbruket over en lengre periode.

Kommunen avgjør selv om tidligere arealberegninger skal benyttes, eller om det skal foretas ny beregning. Kommunen må i den kommunale forskriften redegjøre for de beregningsprinsippene som ligger til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan tas hensyn til bebyggelsens art og bruk, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet. Prinsipielt gjelder at vannmengde inn = avløpsmengde ut.

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk. Den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling, og målingen må utføres med vannmåler etter kommunens anvisning.

6.2.2 Eiendom som ikke brukes som bolig (næring mv.)

For næringseiendom og andre eiendommer som ikke brukes som bolig, er hovedregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, beregnes på grunnlag av målt vannforbruk. Er det ikke installert vannmåler, kan det fastsettes særlige regler eller inngås særlige avtaler om beregning av gebyret.

Kommunen har begrenset adgang til å sette lavere gebyrer for disse eiendommene enn det som ville følge av kommunens ordinære beregningsmåte for boligeiendommer. Det er ikke adgang til å fastsette en ren kvantumsrabatt for storforbrukere av vann.

For gartnerier, gårdsbruk og annen virksomhet hvor avløpsmengden avviker vesentlig fra vannforbruket, kan det inngås avtale basert på avvikende avløpsmengde.

Det kan gjøres fradrag for vann som går inn i bedriftens produkter, eller av andre grunner ikke slippes ut i avløpsnett fra næringseiendommer og andre eiendommer nevnt ovenfor.

For eiendom der kommunens kostnader ved vannproduksjonen er vesentlig lavere enn den øvrige vannproduksjonen, kan forbruksgebyret for vann reduseres etter avtale.

Det kan beregnes økt avløpsvannmengde i forhold til målt vannforbruk dersom overvann føres til avløp. For eiendommer med installert sprinkleranlegg kan det gjøres særlige avtaler slik at kommunens kostnader blir dekket.

6.2.3 Fastsettelse av særlige regler

Det kan fastsettes særlige regler for eksempel for bebyggelse som bare er i bruk deler av året, som har et særlig stort areal i forhold til vannforbruk og avløpsmengde eller som har tomt som medfører stort vannforbruk. Andre kriterier, som for eksempel gebyrpliktiges privatøkonomi, antall personer eller antall våtrom i huset, kan ikke legges til grunn for gebyrberegningen. Bestemmelsen gir adgang til å fastsette ulike beregningsmåter for eiendommer med ulik bruk. Dette innebærer ikke at selve prisen per m³ vann/avløp kan settes forskjellig for de ulike eiendommene.

6.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

En eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal være stabil og ikke avspeile variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikke hindre den enkelte abonnent i å kunne påvirke eget årsgebyr gjennom å regulere vannforbruket. Ved ressursknapphet kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk alene, det vil si at gebyret bare er basert på en forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanlig at den faste delen gjenspeiler de faste kostnadene (typisk kapitalkostnader) knyttet til tjenesten. Samtidig anbefales det at abonnementsgebyret ikke overstiger 50 % av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme vannsparing.

6.2.5 Ulike gebyrsatser

Utgangspunktet er at de samme gebyrsatsene skal gjelde i hele kommunen. Følgende unntak gjelder:

1. Tilknytningsgebyret kan differensieres avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen. Regler om differensierte gebyrsatser må fastsettes i kommunens forskrift.
2. Det kan fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytning- og årsgebyr dersom et vann- eller avløpsanlegg eller større enhet av dette medfører vesentlig høyere eller lavere kostnader enn de øvrige. Det kan kun fastsettes lavere gebyrsatser dersom kostnadene med å forsyne forbrukerne med vann i et vannforsyningsområde er mindre kostbart enn i et annet vannforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats menes kostnad per måleenhet for årsgebyr eller tilknytningsgebyr. Forbrukerkjøpsloven gir imidlertid forbruker mulighet til å kreve et passende prisavslag på levert vann dersom vannkvaliteten er dårlig i perioder.
3. Det kan videre fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr for ulike boligkategorier, der det er ulike kostnader forbundet med betjening av ulike boligkategorier. For eksempel kan det fastsettes lavere gebyrsatser for blokkleiligheter på bakgrunn av at kostnadene med ledningsnett er lavere per boenhet for disse boligkategoriene enn for mer spredte boligheter.
4. Det kan fastsettes høyere gebyrsats for avløpsvann som er mer forurenset enn vanlig kommunalt avløpsvann, og som det koster kommunen mer å behandle.

Begrensninger som fremgår ovenfor gjelder ikke fordelingen av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

6.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikke ilegge tilleggsgebyr eller øke gebyrsatsen ved manglende etterlevelse av pålegg. Imidlertid kan kommunen kreve dekket faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglende etterlevelse av pålegg knyttet til den enkelte eiendom.

Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan kommunen kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring.

Unnlater gebyrpliktig å etterkomme pålegg om utbedring av lekkasjer som medfører forurensing kan det fastsettes tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettes i henhold til *forurensningslovens* § 73. Kommunen har myndighet til å vedta tvangsmulkt på de områdene hvor de etter loven og forskrifter ellers har forurensningsmyndighet. Tvangsmulkten skal ha en størrelse som gjør det ulønnsomt å ikke følge kravet. Innkrevd tvangsmulkt tilfaller staten. Se § 9-8 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sen betaling eller tilbakebetaling av vann- og avløpsgebyrer gjelder reglene i *lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarende. Forfalt krav på årsgebyr er sikret med pant i eiendommen etter *panteloven* § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsettelse av vann- og avløpsgebyrer er fortsatt gjeldende, så fremt de ikke er i strid mot kravene i kapittel 16 i *forurensningsforskriften* eller inntil kommunen bestemmer noe annet. Forskrifter med minimumsgebyrer skulle vært endret før 1.1.2008.

7 Arbeidsgruppen

Forslag til ny forskrift for vann og avløp er utarbeidet av virksomhet for teknisk drift i Kvinesdal kommune. Momentum har vært sparringspartner.

Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel. Rettferdig: Gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppernes kostnadsnivå på best mulig måte. Tydelig: Forskriften skal være lett å lese og håndheve med klart og forståelig språk uten uklare, eller vanskelige, formuleringer. Fleksibel: Forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse.

Tekniske drift, Kvinesdal kommune.